

Sayı: 24646

10 Mayıs 2017

Saat: 10:00

İstatistiklerle Aile, 2016

Ortalama hanehalkı büyüklüğü 3,5 oldu

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre; Türkiye’de 2012 yılında 3,7 olan ortalama hanehalkı büyüklüğünün azalma eğilimi göstererek 2016 yılında 3,5 kişi olduğu görüldü. İllere göre incelendiğinde; 2016 yılında ortalama hanehalkı büyüklüğünün en yüksek olduğu il, 6,7 kişi ile Şırnak oldu. Şırnak ilini 5,9 kişi ile Hakkari, 5,8 kişi ile Şanlıurfa illeri izledi. Ortalama hanehalkı büyüklüğünün en düşük olduğu il ise 2,7 kişi ile Çanakkale oldu. Çanakkale ilini 2,8 kişi ile Eskişehir, Balıkesir ve Tunceli illeri izledi.

Tek kişilik hanehalkı oranı arttı

Çekirdek aile; yalnızca eşlerden veya eşler ve çocuklarından veya yalnız ebeveyn ve en az bir çocuktan oluşan aileler olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım kapsamında, ADNKS sonuçlarına göre; ülkemizde çekirdek ailelerden oluşan hanehalklarının oranı, 2014 yılında %67,4 iken 2016 yılında %66,4 oldu. Tek kişilik hanehalklarının oranının ise 2014 yılında %13,9 iken 2016 yılında %14,9’a yükseldiği görüldü.

Birden fazla çekirdek aile veya en az bir çekirdek aile ile çekirdek aile üyesi olmayan en az bir kişiden oluşan aile olarak tanımlanan geniş ailelerden oluşan hanehalklarının oranı, 2014 yılında %16,7 iken 2016 yılında %16,3 oldu. Çekirdek aile bulunmayan hanehalklarının oranının ise 2014 yılında %2,1 iken 2016 yılında %2,4’e yükseldiği görüldü.

Hanehalkı tiplerine göre hanehalkı oranı, 2014-2016

Hanehalkı tipleri	(%)		
	Toplam hanehalkı içindeki oranı		
	2014	2015	2016
Tek kişilik hanehalkı	13,9	14,4	14,9
Çekirdek aileden oluşan hanehalkı	67,4	66,9	66,4
Sadece eşlerden oluşan çekirdek aile	14,1	14,3	14,2
Eş ve çocuklardan oluşan çekirdek aile	45,7	44,8	44,0
Yalnız ebeveyn ve çocuklardan oluşan çekirdek aile	7,6	7,8	8,2
Baba ve çocuklardan oluşan çekirdek aile	1,5	1,6	1,7
Anne ve çocuklardan oluşan çekirdek aile	6,1	6,2	6,5
Geniş aileden oluşan hanehalkı	16,7	16,5	16,3
Çekirdek aile bulunmayan hanehalkı	2,1	2,2	2,4

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2014-2016

Tek kişilik hanehalkı oranının en yüksek olduğu il Tunceli oldu

Tek kişilik hanehalkı oranının en yüksek olduğu il, 2016 yılında %24,9 ile Tunceli oldu. Tunceli ilini %22,8 ile Giresun ve %22,6 ile Eskişehir ve Gümüşhane izledi. Tek kişilik hanehalkı oranının en düşük olduğu il, %8,3 ile Diyarbakır oldu. Diyarbakır ilini %8,7 ile Batman ve %8,8 ile Van izledi.

Tek kişilik hanehalkı oranı en yüksek ve en düşük ilk 5 il, 2016

(%)			
En yüksek iller		En düşük iller	
Tunceli	24,9	Diyarbakır	8,3
Giresun	22,8	Batman	8,7
Eskişehir	22,6	Van	8,8
Gümüşhane	22,6	Şanlıurfa	9,1
Çankırı	22,2	Adıyaman	9,3

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2016

Çekirdek aileden oluşan hanehalkı oranının en yüksek olduğu il Kayseri oldu

Çekirdek aileden oluşan hanehalkı oranının en yüksek olduğu il, 2016 yılında %72,6 ile Kayseri oldu. Kayseri ilini %71,9 ile Osmaniye ve %71,3 ile Ankara takip etti. Çekirdek aileden oluşan hanehalkı oranının en düşük olduğu il, %55,3 ile Şırnak oldu. Şırnak ilini %56,6 ile Kastamonu ve %57,2 ile Tunceli izledi.

Çekirdek aileden oluşan hanehalkı oranı en yüksek ve en düşük ilk 5 il, 2016

(%)			
En yüksek iller		En düşük iller	
Kayseri	72,6	Şırnak	55,3
Osmaniye	71,9	Kastamonu	56,6
Ankara	71,3	Tunceli	57,2
Adıyaman	70,8	Ardahan	58,4
Karaman	70,8	Bartın	58,4

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2016

Hanehalklarının %8,2'sini yalnız ebeveyn ve çocukları oluşturdu

Türkiye'de 2016 yılında toplam hanehalklarının %8,2'sini yalnız ebeveyn ve çocuklardan oluşan hanehalkları oluşturdu. Daha detaylı incelendiğinde toplam hanehalklarının %1,7'sini baba ve çocuklardan oluşan hanehalkları, %6,5'ini ise anne ve çocuklardan oluşan hanehalkları oluşturdu.

Yalnız ebeveyn ve çocuklardan oluşan hanehalkı en fazla İzmir’de görüldü

Yalnız ebeveyn ve çocuklardan oluşan hanehalkı oranının en yüksek olduğu iller 2016 yılında %10 ile İzmir, %9,8 ile Adana ve %9,7 ile Malatya, en düşük olduğu iller ise %5,8 ile Bayburt, %5,9 ile Tokat, %6,2 ile Bitlis, Nevşehir, Burdur ve Yozgat oldu.

Yalnız anne ve en az bir çocuğundan oluşan hanehalkı oranının en yüksek olduğu iller %7,9 ile İzmir, %7,8 ile Adana ve %7,7 ile Bingöl ve Hatay, en düşük olduğu iller ise %4,5 ile Bayburt, %4,6 ile Ardahan ve %4,7 ile Tokat oldu. Yalnız baba ve en az bir çocuğundan oluşan hanehalkı oranının en yüksek olduğu iller %2,6 ile Malatya, %2,5 ile Gümüşhane ve %2,4 ile Iğdır ve Kilis, en düşük olduğu iller ise %1,2 ile Nevşehir, Kayseri ve Tokat oldu.

Geniş aileden oluşan hanehalkı oranının en yüksek olduğu il Şırnak oldu

Geniş aileden oluşan hanehalkı oranının en yüksek olduğu il, 2016 yılında %29,9 ile Şırnak oldu. Şırnak ilini %26,4 ile Hakkari ve %25,9 ile Batman izledi. Geniş aileden oluşan hanehalkı oranının en düşük olduğu il, %10,3 ile Çanakkale oldu. Çanakkale ilini %10,5 ile Eskişehir ve %11,2 ile Balıkesir izledi.

Geniş ailelerden oluşan hanehalkı oranı en yüksek ve en düşük ilk 5 il, 2016

(%)			
En yüksek iller		En düşük iller	
Şırnak	29,9	Çanakkale	10,3
Hakkari	26,4	Eskişehir	10,5
Batman	25,9	Balıkesir	11,2
Ağrı	25,7	Ankara	11,6
Siirt	24,8	Burdur	12,0

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2016

Kadınlar en çok ailelerinin izin vermemesi sebebiyle eğitimini yarıda bıraktı

Aile yapısı araştırması, 2016 sonuçlarına göre; eğitime devam etmek istemesine rağmen eğitimini yarıda bırakan 15 ve üzeri yaştaki bireylerin oranı %18,3 oldu. Eğitimini yarıda bırakan bireylerin yarıda bırakma nedenleri incelendiğinde; birinci sırada %45,5 ile ekonomik nedenlerin, ikinci sırada %22,7 ile ailenin izin vermemesinin, üçüncü sırada ise %12,3 ile eğitimde başarısızlığın yer aldığı görüldü.

Eğitimini yarıda bırakan bireylerin eğitimini bırakma nedenleri cinsiyete göre incelendiğinde; erkeklerin en fazla %58,7 ile ekonomik nedenler, %16,6 ile eğitimde başarısızlık ve %7,5 ile ailenin izin vermemesi sebebiyle, kadınların ise en fazla %38,1 ile ailenin izin vermemesi, %32,3 ile ekonomik nedenler ve %9,5 ile evlenme/nişanlanma/anne olma/hamile kalma sebebiyle eğitimlerini yarıda bıraktıkları gözlemlendi.

Eşler birbirini en fazla aile ve akraba çevresinden buldu

Aile yapısı araştırması, 2016 sonuçlarına göre; 15 ve üzeri yaşta olup evlilik deneyimi yaşamış bireylerin eşleri ile nasıl tanıştıkları incelendiğinde, ülke genelinde bireylerin %49,8'inin eşleri ile aile ve akraba çevresinden, %28,2'sinin komşu ve mahalle çevresinden, %10,3'ünün ise eşleri ile arkadaş (okul ve iş dışı) çevresinden tanıştıkları görüldü. Bireylerin eşleri ile nasıl tanıştıkları cinsiyete göre incelendiğinde, erkeklerin %47,8'inin, kadınların ise %51,5'inin eşleri ile aile ve akraba çevresinde tanıştıkları görüldü.

Eşi ile akraba olduğunu beyan eden bireylerin oranı %23,2 oldu

Aile yapısı araştırması, 2016 sonuçlarına göre; 15 ve üzeri yaşta olup evlilik deneyimi yaşamış bireylerin eşleri ile akraba olup olmadıkları incelendiğinde, bireylerin %23,2'sinin eşi ile akraba olduğu görüldü.

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 1. Düzeye göre; akraba evliliklerinin en yaygın olduğu bölge %42,6 ile TRC Güneydoğu Anadolu (Gaziantep, Adıyaman, Kilis, Şanlıurfa, Diyarbakır, Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) oldu. Akraba evliliklerinin en düşük oranda görüldüğü bölge ise %8,9 ile TR2 Batı Marmara (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli, Balıkesir, Çanakkale) oldu.

Kadınlar ev düzeninde, erkekler ise tatil ve eğlence konusunda karar alıcı oldu

Aile yapısı araştırması, 2016 sonuçlarına göre; bazı belirlenmiş konularda alınacak kararları genellikle kimin aldığı, hanede bulunan 15 ve üzeri yaştaki bireyler için cinsiyete göre incelendiğinde, kadınların en yüksek oranda sırasıyla, %78,1 ile ev düzeninde, %58 ile alışveriş konularında ve %56,1 ile komşularla ilişkilerde karar alma önceliğinin olduğu görüldü. Erkekler ise %70,6 ile tatil ve eğlence konusunda, %65,9 ile ev seçiminde ve %59,7 ile akrabalarla ilişkiler konularında karar alıcı oldu.

Kadınlar hanehalkı ve aile bakımına erkeklerden 5 kat daha fazla zaman ayırdı

Zaman kullanım araştırması, 2014-2015 sonuçlarına göre; 15 ve daha yukarı yaştaki bireylerin hanehalkı ve aile bakımına harcadıkları zaman incelendiğinde, bireylerin bu faaliyete ayırdıkları sürenin bir günde ortalama 2 saat 45 dakika olduğu görüldü. Erkeklerin bu faaliyet için harcadıkları süre 53 dakika iken kadınlar için 4 saat 35 dakika oldu. Hanehalkı ve aile bakımına ayrılan zaman çalışma durumuna göre incelendiğinde; 15 ve daha yukarı yaşta çalışan bireylerin bu faaliyete günde ortalama 1 saat 34 dakika, çalışmayan bireylerin ise 3 saat 47 dakika ayırdığı görüldü.

Hanehalkı ve aile bakımına ayrılan zaman çalışma durumuna ve cinsiyete göre incelendiğinde; çalışan erkeklerin bu faaliyete günde ortalama 46 dakika, çalışan kadınların ise 3 saat 31 dakika ayırdığı görüldü. Çalışmayan erkekler ise hanehalkı ve aile bakımına günde ortalama 1 saat 7 dakika ayırırken çalışmayan kadınlar 4 saat 59 dakika ayırdı.

Hanehalkı ve aile bakımına ayrılan sürenin %14,5'i çocuk bakımına ayrıldı

Zaman kullanım araştırması, 2014-2015 sonuçlarına göre; 15 ve üzeri yaştaki bireylerin hanehalkı ve aile bakım faaliyetlerine harcadıkları zamanın dağılımı incelendiğinde, zamanın %14,5'inin çocuk bakımına ayrıldığı görüldü. Erkekler hanehalkı ve aile bakım faaliyetlerine ayırdıkları toplam sürenin %17,2'sini, kadınlar ise %14,1'ini çocuk bakımına ayırdı.

En fazla koruyucu aile İstanbul'da

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının verilerine göre; 8 Mayıs 2017 tarihi itibariyle Türkiye genelinde mevcut koruyucu aile sayısı 4 bin 242 oldu. Koruyucu aile sayısı illere göre incelendiğinde; en fazla koruyucu ailenin 386 aile ile İstanbul'da olduğu görüldü. İstanbul'u 310 aile ile İzmir, 254 aile ile Ankara, 160 aile ile Kayseri ve 140 aile ile Kocaeli illeri takip etti.

Bireylerin %53,5'i koruyucu aile olmayı istemedi

Aile yapısı araştırması, 2016 sonuçlarına göre; 15 ve üzeri yaştaki bireylere koruyucu aile olmayı isteyip istemedikleri sorulduğunda, bireylerin %30,4'ü koruyucu aile olmayı istediğini, %53,5'i koruyucu aile olmayı istemediğini, %16,1'i ise koruyucu aile olma hakkında bir bilgisinin olmadığını beyan etti. Koruyucu aile olmayı isteyen erkeklerin oranı %28,2, kadınların oranı ise %32,6 oldu.

Koruyucu aile olmayı istediğini beyan edenlerin oranı İBBS 1. Düzeye göre incelendiğinde; koruyucu aile olmayı istediğini belirtenlerin oranının en yüksek olduğu bölge %42,4 ile TR9 Doğu Karadeniz (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane), en düşük olduğu bölge ise %17,2 ile TRC Güneydoğu Anadolu oldu.

Akraba ve yakınlar en fazla dini bayramlarda ziyaret edildi

Aile yapısı araştırması, 2016 sonuçlarına göre; 15 ve üzeri yaştaki bireylerin akraba ve yakınlarını seçilmiş bazı durumlarda hangi sıklıkla ziyaret ettikleri incelendiğinde, bireylerin akraba ve yakınlarını en fazla %65,4 ile dini bayramlarda bayramlaşma için ziyaret ettiği görüldü.

Bayramlaşmadan sonra akraba ve yakınlar en fazla sırasıyla; %61,6 ile başsağlığı için, %59,3 ile düğün, nikah vb. törenlerde, %56,7 ile hasta ziyareti için, %49,5 ile bebeği olan yakınlar için bebek görmede, %47,5 ile kabir/mezarlık ziyaretinde, %46,9 ile askere gidenleri uğurlamada veya karşılamada, %46,8 ile hac veya umre ziyaretlerinde, %45,9 ile ev alan yakınları için ev görmede ziyaret ettikleri görüldü.

Bireyleri en fazla aileleri mutlu etti

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre; 18 ve üzeri yaştaki bireyler arasında kendilerini en fazla ailelerinin mutlu ettiğini belirtenlerin oranı 2016 yılında %70,2 oldu. Erkeklerin %76,3'ü kendilerini en fazla ailelerinin mutlu ettiğini ifade ederken, bu oranın kadınlar için %64,3 olduğu görüldü.

Bireylerin %74,4'ü ailelerinin mutlu olduğunu beyan etti

Aile yapısı araştırması, 2016 sonuçlarına göre; 15 yaş ve üzeri yaştaki bireylerin ailelerinin genel mutluluk durumunu nasıl değerlendirdikleri incelendiğinde, %74,4'ünün ailelerini mutlu olarak beyan ettiği, %20'sinin ailesinin mutluluk düzeyini orta bulduğu, %5,7'sinin ise ailesini mutsuz olarak beyan ettiği görüldü.

İBBS 1. Düzeye göre incelendiğinde; ailesini mutlu bulduğunu belirtenlerin oranının en yüksek olduğu bölge %81,1 ile TR7 Orta Anadolu (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir, Kayseri, Sivas, Yozgat), en düşük olduğu bölge ise %64,9 ile TRC Güneydoğu Anadolu oldu.

Sabit hatlı telefon sahipliği azalırken cep telefonu sahipliği arttı

Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçlarına göre; hanelerde bilişim teknolojileri bulunma oranları incelendiğinde, hanelerde masaüstü bilgisayar bulunma oranının 2004 yılında %10 iken 2011 yılında %34,3'e yükseldiği, daha sonraki yıllarda ise düşüş eğilimi göstererek 2016 yılında %22,9 olduğu görüldü.

Hanelerde taşınabilir bilgisayar (dizüstü, tablet, netbook vb.) bulunma oranı, 2004 yılında %0,9 iken daha sonraki yıllarda sürekli bir artış göstererek 2016 yılında %49 oldu. Hanelerde cep telefonu/akıllı telefon bulunma oranının 2004 yılında %53,7 iken 2016 yılında %96,9'a yükseldiği, sabit hatlı telefon bulunma oranının ise 2004 yılında %81,6 iken 2016 yılında %25,6'ya düştüğü görüldü.

Hanelerde İnternet erişimi oranları incelendiğinde, 2004 yılında %7 olan İnternet erişim oranının 2016 yılında %76,3 olduğu görüldü.

Bireylerin %21,9’u yoksulluk sınırının altında

Gelir ve yaşam koşulları araştırması sonuçlarına göre; eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %60’ı dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırı incelendiğinde, yoksulluk sınırının altında yaşayan bireylerin oranının 2015 yılında %21,9 olduğu görüldü. Hanehalkı tipine göre yoksulluk oranı incelendiğinde ise tek ebeveynli ve en az bir çocuğu olan hanehalklarının %29,3’ünün hesaplanan görelî yoksulluk sınırının altında yaşadığı gözlemlendi.

Bağımlı çocuk; 18 yaşından küçük olan veya 18-24 yaşında olup ekonomik açıdan pasif ve ebeveynlerinden en az biri ile yaşayan kişiler olarak tanımlanmaktadır. Bağımlı çocuğu olan hanehalklarının yoksulluk oranı %26,7 iken bağımlı çocuğu olmayan hanehalklarının yoksulluk oranı %7,9 oldu.

Konuta ilişkin en önemli problem izolasyondan dolayı ısınma sorunu oldu

Gelir ve yaşam koşulları araştırması sonuçlarına göre; konutun mülkiyet durumları incelendiğinde; bireylerin %60,4’ünün oturduğu konutta ev sahibi olduğu, %23,3’ünün ise kiracı olduğu görüldü.

Bireylerin %43’ünün 2015 yılında konutunda izolasyondan dolayı ısınma sorunu yaşadığı, %39’unun sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçevesi vb. nedenlerle sorun yaşadığı ve %24,2’sinin trafik veya endüstrinin neden olduğu hava kirliliği, çevre kirliliği veya diğer çevresel sorunlar yaşadığı görüldü.

Bu konu ile ilgili bir sonraki haber bülteninin yayımlanma tarihi Mayıs 2018'dir.

AÇIKLAMALAR

Türkiye İstatistik Kurumu, 2012 yılından itibaren özel günlerde günün önemine atfen özel yayın ya da haber bülteni yayımlamaya başlamıştır. Bu kapsamda, 2017 yılında 15-21 Mayıs olarak belirlenen Aile Haftası’na özel olarak bu haber bülteni hazırlanmıştır.

Haber bülteninde, ülkemizdeki aile yapısını ortaya koyan temel istatistiklere yer verilmiştir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 15 Mayıs günü, 1994 yılından itibaren Uluslararası Aile Günü olarak kutlanmaktadır. Her yıl ailenin korunması ve güçlendirilmesi amacıyla bu güne özel belli temalara dikkat çekilmektedir. Uluslararası Aile Günü’nün bu yılki teması, “Aileler, Eğitim ve Refah”tır.

www.tuik.gov.tr